

Byla C-356/05

Elaine Farrell
prieš
Alan Whitty ir kt.

(*High Court* (Airija) prašymas
priimti prejudicinį sprendimą)

„Automobilių valdytojų privalomasis civilinės atsakomybės draudimas —
Direktyvos 72/166/EEB, 84/5/EEB ir 90/232/EEB — Transporto priemonės
keleiviams padaryta žala — Transporto priemonės dalis, nepritaikyta sėdintiems
keleiviams vežti“

Generalinės advokatės C. Stix-Hackl išvada, pateikta 2006 m. spalio 5 d. . . . I - 3070
2007 m. balandžio 19 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas I - 3093

Sprendimo santrauka

1. *Teisės aktų derinimas — Automobilių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas —
Direktyva 90/232*
(Tarybos direktyvos 90/232 1 straipsnis)

2. *Teisės aktų derinimas — Automobilių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas — Direktyvos 72/166, 84/5 ir 90/232*
(Tarybos direktyvų 72/166, 84/5 ir 90/232 1 straipsnis)
3. *Institucijų aktai — Direktyvos — Tiesioginis veikimas*
(EB 249 straipsnio trečioji pastraipa; Tarybos direktyvos 90/232 1 straipsnis)

1. Trečiosios direktyvos 90/232 dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo 1 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis nacionalinės teisės aktus, pagal kuriuos automobilių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas neapima atsakomybės už asmenų, keliaujančių motorinės transporto priemonės dalyje, kuri neskirta keleiviams ir kurioje jiems nėra įrengta sėdimų vietų, sužalojimą.

papildomų privalomojo draudimo apribojimų keleivių atžvilgiu.

(žr. 29, 36 punktus, rezoliucinės dalies 1 punktą)

Kadangi Bendrijos teisė numato bei apibrėžia galimybę nukrypti nuo pareigos apsaugoti kelių eismo įvykių aukas ir Bendrijos teisės aktų tikslų įgyvendinimas reikalauja Bendrijos lygmeniu vieno požiūrio į keleivių draudiminę apsaugą, valstybės narės negali nustatyti

2. Direktyvomis 72/166, 84/5 ir 90/232 dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo nesiekama suderinti valstybių narių civilinės atsakomybės taisyklių ir jos yra laisvos nustatyti transporto priemonių eismo avarijoms taikomas civilinės atsakomybės taisyklės. Tačiau valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagal jų nacionalinę teisę taikomą civilinę atsakomybę apimtų draudimas, atitinkantis minėtų trijų direktyvų nuostatas.

Be to, savo kompetenciją šioje srityje valstybės narės privalo įgyvendinti laikydamosi Bendrijos teisės, visų pirma Trečiosios direktyvos 1 straipsnio, o nacionalinės teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios nukentėjusių nuo eismo įvykio patirtos žalos atlyginimą, negali panaikinti šio straipsnio veiksmingumo.

Todėl nacionalinės teisės aktai, kuriuose nurodomi bendrieji ir abstraktūs kriterijai, negali nenumatyti žalos atlyginimo keleiviui arba neproporcingai jo apriboti vien dėl keleivio prisidėjimo prie žalos atsiradimo. Tokios atlygintinos žalos dydis gali būti sumažinamas tik esant išimtinėms aplinkybėms ir vertinant kiekvieną konkretų atvejį atskirai bei laikantis Bendrijos teisės.

(žr. 33–35 punktus)

3. Trečiosios direktyvos 90/232 dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderini-

mo 1 straipsnis atitinka visas tiesioginio veikimo sąlygas ir todėl suteikia privatiems asmenims teisių, kuriomis jie gali tiesiogiai remtis nacionaliniuose teismuose. Tačiau nacionalinis teismas privalo patikrinti, ar šia nuostata galima remtis tokios įstaigos, kokia yra *Motor Insurers Bureau of Ireland*, atžvilgiu.

Direktyva negalima remtis privačių asmenų atžvilgiu, bet galima remtis valstybės atžvilgiu, nesvarbu, kas veikia jos vardu: darbdavys ar viešojo administravimo institucija. Tarp subjektų, kurių atžvilgiu galima remtis tiesiogiai veikti galinčia direktyva, yra ir organizacijos, kurioms, kad ir kokia būtų jų teisinė forma, valdžios institucijos aktu ir pastarajai kontroliuojant buvo pavesta teikti viešąsias paslaugas ir kurios dėl to turi didelius įgaliojimus, palyginti su tais, kurie išplaukia iš santykiams tarp privačių asmenų taikomų taisyklių.

(žr. 40, 44 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)